

aan de gemeenteraad van de gemeente Huizen
p/a Graaf Wichman 10
1276 KB HUIZEN

Onderwerp: Raadsvragen CDA over de problematiek schuldhulpverlening

Huizen:

Uw brief van: 27 februari 2022

Nummer:

Z213014
D1296374

VERZONDEN 10 MAART 2022

Uw kenmerk:

Bijlagen: -

Bij beantwoording van deze brief, graag datum, nummer en onderwerp vermelden.

Geachte leden van de gemeenteraad van Huizen,

De fractie van CDA heeft op 27 februari 2022 aan het college vragen gesteld over de problematiek schuldhulpverlening. In deze brief leest u de antwoorden van het college.

1. Heeft het College er zicht op of de schuldhulpverlening goed vindbaar is voor mensen die hier een beroep op moeten doen?

Schuldhulpverlening is, net als andere dienstverlening van de gemeente, vindbaar op gebruikelijke plekken zoals de website of via informatievoorziening in het maatschappelijk middenveld. Binnen de gemeente kunnen inwoners terecht bij het informatiepunt waar kan worden bepaald welke hulp nodig is en het eerste contact gelegd kan worden met de consulent schuldhulpverlening. Inmiddels is ook een folder in de maak die bij verschillende instanties neergelegd kan worden, bijvoorbeeld bij de bibliotheek, huisartsen en wijkcentra.

Daarnaast geldt voor inwoners met (dreigende schulden) dat zij door middel van vroegsignalering sneller in beeld komen bij de gemeente. Dit kan door een signaal van nutsbedrijven, woningcorporaties of verzekeringsmaatschappijen, maar ook bijvoorbeeld via huisartsen en praktijkondersteuners. Deze kunnen mogelijke probleemgevallen (met schuld) naar de gemeente doorverwijzen. Wijkteams met maatschappelijke werkers, bibliotheekmedewerkers en vrijwilligers van diverse organisaties doen dat ook. Er zijn verder spreekuren in buurthuizen (raadsvrouw in buurthuis). Ook is er extra aandacht voor specifieke doelgroepen. Zo worden alle jongeren van 17 jaar en hun ouders, per brief en folder geïnformeerd over alle (financiële) zaken die veranderen wanneer de achttienjarige leeftijd bereikt wordt.

2. Kan het College een duiding geven van de ontwikkeling in het aantal mensen dat een beroep moet doen op schuldhulpverlening?

Sinds de start van de coronacrisis is er geen (verwachte) toename te zien van het aantal aanvragen schuldhulpverlening. Voor vroegsignalering geldt verder dat we daar nog te kort intensief mee werken om te kunnen spreken van een toename van het aantal trajecten schuldhulpverlening. Het doel van vroegsignalering is dan ook juist om zwaardere trajecten te voorkomen.

3. Indien er sprake is van een toename, heeft het College inzicht in de oorzaken hiervan? Is er sprake van een toenemend aantal mensen met schulden, of hebben we sneller en beter zicht op mensen met een schuldenproblematiek door de vroegsignalering?

Zoals hierboven aangegeven is er op dit moment geen sprake van een toename. Dit kan deels te maken hebben met het feit dat Zzp-ers vanuit Hilversum worden geholpen (zie vraag 7.) en er tot nu toe nog steeds steunpakketten zijn voor deze doelgroep. Voor inwoners in loondienst die als gevolg van corona hun baan hebben verloren geldt veelal dat in andere sectoren als gevolg van de coronacrisis juist wel werk is waardoor zij opnieuw werk hebben kunnen vinden. Mocht dit niet het geval zijn dan kan de "klap" pas later komen. Het is daarom ook niet uit te sluiten dat het aantal aanvragen schuldhulpverlening de komende periode alsnog gaat stijgen.

4. Kan het College al een duiding geven of vroegsignalering inderdaad bijdraagt aan een snellere oplossing van schulden en daarmee het voorkomen van ernstiger problematiek?

Met de nutsbedrijven en woningcorporaties maakt de gemeente afspraken over vroegsignalering. Dit gebeurt op basis van het Landelijk convenant vroegsignalering dat is afgesloten tussen de NVVK, de VNG en koepels van vaste lasten partners. Lokaal worden de afspraken uit het convenant verder uitgewerkt. De gemeente Huizen heeft een meervoudige vroegsignalering in het systeem "Vindplaats Schulden" van het BKR. Hierdoor kunnen verschillende meldingen van diverse partners met elkaar gecombineerd worden waardoor er sneller inzicht is in betaalachterstanden bij verschillende organisaties. Wanneer er sprake is van een achterstand bij een organisatie, wordt gesproken van een enkelvoudige problematiek. In dat geval ontvangt de inwoner een brief met informatie over de mogelijkheid van schuldhulp. Wanneer er sprake is van meervoudige problematiek of ernstige enkelvoudige problematiek zoals een hoge schuld, dan neemt de consulent telefonisch contact op met de inwoner. Lukt dit niet dan volgt een huisbezoek. Lukt ook dit niet dan ontvangt de inwoner een 'niet thuiskaart' met daarop de contactgegevens van de consulenten. We zijn in 2021 gestart met deze werkwijze. Het is op dit moment nog moeilijk om in cijfers uit te drukken in hoeverre vroegsignalering helpt bij het voorkomen van problematische schulden. Wel wordt de geboden hulp goed ontvangen door inwoners.

5. Verwijst de gemeente Huizen inwoners met schuldproblematiek ook naar commerciële partijen?

Nee dat doen wij niet. Wel kunnen wij doorverwijzen naar de volgende partijen:

- **Schuldhelpmaatjes:** Wanneer een inwoner zich meldt bij de gemeente is er vaak geen goed overzicht van schulden. Schuldhelpmaatjes worden dan ingezet als ondersteuning bij het schuldhelptraject. Veelal gaat het om ondersteuning bij het op orde krijgen van administratie, weer meer grip krijgen op de eigen situatie en daarmee het inzichtelijk krijgen van de omvang van de schulden.
- **De Stichting Kredietbank Nederland:** wanneer duidelijk wordt dat een inwoner dusdanig veel schulden heeft dat deze niet meer zelf op te lossen zijn, dan verwijst de gemeente door naar de Kredietbank Nederland. De kredietbank kijkt naar de mogelijkheid van het regelen van schulden via een minnelijk traject. Lukt dit niet, dan wordt bij de rechtbank een WSNP-traject (schuldsanering) aangevraagd.

6. Hoe houdt de gemeente Huizen zicht op de kwaliteit van de dienstverlening van derde partijen? Worden de ervaringen van de mensen die hier gebruik van moeten maken hier ook bij betrokken en heeft het College inzicht in de tevredenheid/ervaringen van de mensen die gebruik maken van de verschillende schuldhelpverleningstrajecten in Huizen?

Het toezicht op de kwaliteit gebeurt op verschillende manieren. De steun door schuldhelpmaatjes wordt door de gemeente gesubsidieerd op basis van een budgetsubsidie waardoor duidelijke eisen, maar ook beperkingen gesteld kunnen worden aan deze hulp. Een beperking die wij stellen is bijvoorbeeld dat de hulp niet "te ver" mag gaan en dat wij goed op de hoogte worden gehouden van het soort hulp dat wordt geboden/nodig is. De Kredietbank biedt naast het regelen van het minnelijke traject of het aanvragen van een WSNP-traject nog een aantal andere diensten zoals voorlichting, budgetbeheer en beschermingsbewind.

Voor de uitvoering hiervan hebben we een overeenkomst met de kredietbank. Naast de bovengenoemde onderwerpen worden ook afspraken gemaakt over bijvoorbeeld nazorg. Drie maanden na einde traject heeft de kredietbank contact met de inwoner om na te gaan hoe het gaat en hoe de inwoner het traject ervaren heeft. Dit is tevens een moment om in te schatten of er een gevaar van recidive dreigt. Nazorg kan ook betekenen dat iemand nog extra begeleiding nodig heeft, bijvoorbeeld door een budgetmaatje. We monitoren verder gedurende het gehele traject op een drietal momenten hoe het met de inwoner gaat. Inwoners geven aan deze "vinger aan de pols" als prettig te ervaren. Verder is er op casusniveau ook contact tussen de kredietbank en de verschillende schuldhelpmaatjes zodat kritisch kan worden gekeken of de hulp vanuit verschillende hoeken goed op elkaar aansluit.

Het huidige beleidsplan schuldhelpverlening loopt eind 2022 af. Er wordt daarom dit jaar voor de periode 2023-2026 een nieuw beleidsplan schuldhelpverlening opgesteld. Om nog beter te kunnen toezien op de kwaliteit van dienstverlening door derden maar ook door de gemeente zelf, worden daarin, voor zover mogelijk, meer smart geformuleerde doelstellingen opgenomen.

7. Is de schuldhulpverlening in Huizen ook voor ondernemers/zzp-ers goed toegankelijk?

ZZP-ers die zich melden bij de gemeente Huizen, worden doorverwezen naar het zelfstandigenloket van de gemeente Hilversum. De gemeenten Hilversum voert voor de regio het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) uit. De Bbz is een gemeentelijke kredietregeling voor zelfstandig ondernemers met financiële problemen. De bijstand kan bestaan uit een lening of een periodieke uitkering. Door corona zijn er andere regelingen in het leven geroepen zoals de Tozo. Ook voor deze regeling konden ZZP-ers bij de gemeente Hilversum terecht. Algemeen geldt dus dat wij als gemeente Huizen niet zelf schuldhulp verlenen aan ZZP-ers. De gemeente Hilversum heeft daarvoor de juiste expertise in huis. Naast de reguliere hulp in Hilversum is dit jaar een nieuw project gestart om ondernemers met geldzorgen te ondersteunen. Zij kunnen voor advies terecht bij het loket voor zelfstandigen met geldzorgen. Verder is er een projectleider in Huizen specifiek voor de aanpak van ondernemers i.v.m. schulden.

8. Is de gemeente Huizen voldoende voorbereid op een mogelijke toestroom van ondernemers/zzp-ers die in aanmerking willen komen voor schuldhulpverlening?

Al sinds de start van de coronacrisis houden wij rekening met een grotere toestroom van (oud) ondernemers maar ook inwoners in loondienst die hun baan verliezen als gevolg van de coronacrisis. Zoals aangegeven verloopt de schuldhulpverlening aan ondernemers/zzp-ers via het zelfstandigenloket in Hilversum. Na het stopzetten van de Tozo per 1 oktober 2021, heeft het kabinet besloten de Bbz-regeling tot 1 april 2022 te versoepelen. Zo wordt er geen vermogenstoets uitgevoerd en kan een uitkering met terugwerkende kracht van maximaal twee maanden worden aangevraagd. Op 28 februari 2022 heeft het kabinet aangekondigd opnieuw hulp in te zetten voor zelfstandigen die meer dan 30% van hun omzet verloren hebben zien gaan als gevolg van de coronacrisis. Zij kunnen in het eerste kwartaal van 2022 een beroep doen op de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Deze beide regelingen kunnen er voor zorgen dat een hoog aantal extra aanvragen voor schuldhulp bij de gemeente vooralsnog uitblijven. Daarbij geldt ook dat er dan in het geval van schuldhulp of een aanvraag levensonderhoud geen sprake meer moet zijn van een eigen onderneming. Voor bijzondere bijstand geldt dit niet. Die kan ook door zelfstandigen worden aangevraagd. Zoals bij 2. aangegeven is er op dit moment nog geen grote toename van het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening en ditzelfde geldt dus voor aanvragen levensonderhoud en/of bijzondere bijstand. Noch bij (oud) ondernemers, noch bij inwoners die in dienstverband werken of werkten.

9. Is het College bereid om de Raad te informeren wanneer het rapport van de Nationale Ombudsman verschijnt met een korte duiding van de situatie in de gemeente Huizen ten opzichte van dit rapport?

Daar is het college zeker toe bereid.

Vragen

Hebt u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met mevrouw D. Willems van het team Ontwikkeling, op 035-5281456 of via d.willems@huizen.nl.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

P.W.J. Veldhuisen
gemeentesecretaris

N. Meijer
burgemeester

Problematiek Schuldhulpverlening

Aan: Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Huizen
Van: D.C. van Deutekom, CDA-fractie gemeente Huizen
Betreft: Raadsvragen problematiek Schuldhulpverlening
Datum: 27 februari 2022

Geacht college,

Afgelopen dagen hebben de Gooi en Eemlander en de Groene Amsterdammer twee artikelen gepubliceerd over mensen met schulden die nog verder in de problemen zijn geraakt door het handelen van hun schuldhulpverlener.

Gooi en Eemlander:

https://www.gooieneemlander.nl/cnt/dmf20220223_84855099?utm_source=accounts.tnet.nl&utm_medium=referral&utm_content=/

De Groene Amsterdammer: <https://www.groene.nl/artikel/dit-herken-ik-niet>

Wij hebben ondertussen van de ambtenaren begrepen dat de gemeente Huizen geen gebruik maakt van de diensten van Plangroep. Desondanks hebben wij naar aanleiding van de artikelen een aantal vragen m.b.t. de schuldhulpverlening in Huizen. Juist nu, in tijden dat veel mensen en in het bijzonder ondernemers/zzp-ers door de Covid-crisis in een financieel kwetsbare positie zijn geraakt, is goede en vroegtijdige schuldhulpverlening meer dan ooit van belang.

In de Raadsvergadering van 3 juni 2021 is het beleidsplan schuldhulpverlening vastgesteld. Belangrijke aspecten zijn een integrale aanpak en vroegsignalering.

- a. Heeft het College er zicht op of de schuldhulpverlening goed vindbaar is voor mensen die hier een beroep op moeten doen?
- b. Kan het College een duiding geven van de ontwikkeling in het aantal mensen dat een beroep moet doen op schuldhulpverlening?
- c. Indien er sprake is van een toename, heeft het College inzicht in de oorzaken hiervan? Is er sprake van een toenemend aantal mensen met schulden, of hebben we sneller en beter zicht op mensen met een schuldenproblematiek door de vroegsignalering?
- d. Kan het College al een duiding geven of vroegsignalering inderdaad bijdraagt aan een snellere oplossing van schulden en daarmee het voorkomen van ernstiger problematiek?

2. De gemeente Huizen biedt verschillende trajecten aan voor schuldhulpverlening. Op de website staat aangegeven dat hierbij ook kan worden doorverwezen naar derden. Uit de berichtgeving in De Groene Amsterdammer en de Gooi en Eemlander blijkt dat Plangroep voor veel van haar cliënten jarenlang haar diensten heeft verleend op een wijze die niet heeft bijgedragen aan een oplossing van de schuldproblematiek en in een aantal gevallen deze problematiek zelfs heeft vergroot zonder dat de betreffende gemeenten hier voldoende zicht op hadden. Dit leidt tot extra schrijnende situaties voor de betrokkenen. In plaats van het vooruitzicht op een schuldenvrije nieuwe start, blijken zij na een zwaar schuldhulptraject nog ernstiger in de problemen te zitten dan aan het begin van dit traject.
 - a. Verwijst de gemeente Huizen inwoners met schuldproblematiek ook naar commerciële partijen?
 - b. Hoe houdt de gemeente Huizen zicht op de kwaliteit van de dienstverlening van derde partijen? Worden de ervaringen van de mensen die hier gebruik van moeten maken hier ook bij betrokken en heeft het College inzicht in de tevredenheid/ervaringen van de mensen die gebruik maken van de verschillende schuldhulpverleningstrajecten in Huizen?

3. Op 25 februari 2021 heeft de Nationale Ombudsman een brief geschreven aan de colleges van burgemeester en wethouders over brede toegang tot schuldhulpverlening ook voor ondernemers/zzp-ers. In zijn rapport *“Een open deur?”* en *“Een open deur? Het vervolg”* heeft hij geconstateerd dat bij twee derde van de 150 bevraagde gemeenten niet duidelijk was hoe schuldhulpverlening aan ondernemers/zzp-ers wordt verstrekt of dat zij zelfs categoriaal werden uitgesloten van schuldhulp. Zeker in de nasleep van de Covid-19 crisis, zijn ondernemers/zzp-ers een kwetsbare groep: zij hebben veelal hun reserves moeten gebruiken tijdens de lockdowns. De Ombudsman heeft aangekondigd in het najaar van 2021 onderzoek te doen naar knelpunten die zzp-ers ervaren wanneer zij in aanmerking willen komen voor schuldhulpverlening.
 - a. Is de schuldhulpverlening in Huizen ook voor ondernemers/zzp-ers goed toegankelijk?
 - b. Is de gemeente Huizen voldoende voorbereid op een mogelijke toestroom van ondernemers/zzp-ers die in aanmerking willen komen voor schuldhulpverlening?
 - c. Is het College bereid om de Raad te informeren wanneer het rapport van de Nationale Ombudsman verschijnt met een korte duiding van de situatie in de gemeente Huizen ten opzichte van dit rapport?

Graag ontvangen wij schriftelijk antwoord voor de Raadsvergadering van 10 maart 2022 of indien dit niet lukt, mondeling beantwoording tijdens deze Raadsvergadering.

Bij voorbaat dank voor uw beantwoording.

Met vriendelijke groeten,

Danielle van Deutekom
raadslid CDA Huizen